

נדרים שבינו לבינה וכיון שאף לרבי יוסי זה נחשב לדברים שבינו לבינה.

ולכך אפשר לומר שרבנן סוברים שזה נחשב לענוי נפש —

אבל אם נאמר שלפי רבי יוסי זה לא נחשב אף בכלל דברים שבינו לבינה, לא מסתבר לומר שרבנן יאמרו להיפך מרבי יוסי, ויסברו שזה ענוי נפש, אבל כיון שגם לפי רבי יוסי זה נחשב לדברים שבינו לבינה שפיר י"ל שלפי רבנן זה נחשב לענוי נפש<sup>(30)</sup>.

**אמר רב יהודה אמר שמואל:**

נדרה משתי ככרות, כגון שאסרה על עצמה, בנדר אחד, אכילת שני ככרות שלפניה.

**באחת מתענה,** מאי אכילת ככר אחת יגרם לה ענוי נפש, במה שנמנעת מאכילתו, כיון שהוא נעשה מקמח נקי.

**ובאחת אין מתענה,** אין לה ענוי נפש,

אפילו היא עצמה לא תוכל לקנות ממנו פירות<sup>(29)</sup>.

**אלא רישא אין יכול להפר, ודקא מייתא היא.** אלא ודאי כמו שהוכחנו שברישא מדובר באופן שאסרה על עצמה ליהנות מפירותיו של חנוני זה, ואפילו היא עצמה לא תוכל לקנות ממנו פירות.

ב-ב9 ובכל זאת אין להקשות מכאן על שמואל —

**ומתניתין רבי יוסי היא, דאמר רב הונא, כוליה פרקין, רבי יוסי היא.** וכיון שרבי יוסי הוא בעל המשנה, ודאי דאין נדר זה נחשב לנדר ענוי נפש, אבל שמואל דיבר לפי שיטת רבנן, ולרבנן "הנאת פלוני עלי" נחשב לענוי נפש.

**ומאי אין יכול להפר** ואף לרבי יוסי שסובר שאינו יכול להפר, אין כוונתו שאינו יכול להפר כלל, אלא —

**משום עינוי נפש** אינו יכול להפר אבל מפר

ומכיון שיכולה לקבל מחנווני אחר אינו ענוי נפש, וקשיא לשמואל.

30. לפי פרוש קמא שבר"ן, ולפי זה יוצא, ששמואל פוסק כרבנן ולא כרבי יוסי. אולם הר"ן מביא שיש מפרשים שכוונת הגמ' לומר עוד תירוץ, ובאמת שמואל סובר כמו רבי יוסי. וכיון שגם רבי יוסי מודה שיכול להפר בגדר דבר שבינו לבינה, אף שמואל לא נתכוין לומר שיכול להפר בגדר ענוי נפש, אלא בגדר דבר שבינו לבינה, ולפי"ז יוצא ששמואל פסק כרבי יוסי ולא כרבנן, ולמעשה מכריע הר"ן כהפירוש הראשון, ופוסקין להלכה כרבנן.

הבעל לא חשיב הנדר לענוי נפש, אבל באופן שאסרה על עצמה הנאה מסוימת מבעלה, ואין לה שום אפשרות ליהנות הנאה זו מבעלה, אף על פי שיכולה ליהנות על ידי אדם אחר, זה נחשב לענוי נפש.

29. והר"ן מביא שיש גורסין "מדסיפא דקא מייתי בעל רישא דקא מייתא היא" ולדבריהם כוונת הגמ' דכיון שמבואר בסיפא שאם אין פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר, בהכרח שמדובר שהחנוני לא רוצה לתת פירות אלא לבעל, ולכך נחשב לענוי נפש, ואם כן אף ברישא מדובר שהיא נדרה שאין לה אפשרות לקבל מחנווני זה,

בעא מיניה רב אסי מרבי יוחנן: נדרה משתי ככרות, באחת מתענה ובאחת אין מתענה — מהו?

אמר ליה: מפר למתענה, ואין מפר לשאין מתענה.

איתיביה רב אסי לרבי יוחנן ממשנתנו:

האשה שנדרה בנזיר, שקבלה על עצמה נזירות,

והיתה שותה יין, ומטמאה למתים, ועברה בכך על דיני הנזירות, שאסור לנזיר לשתות יין ולהיטמא למתים.

א-19

הרי זו סופגת את הארבעים.<sup>(33)</sup>

הפר לה בעלה את הנזירות, והיא לא ידעה שחפר לה, והיתה שותה יין ומיטמאה למתים, הרי אף על פי שלא ידעה שבעלה

במניעת אכילת הככר הזו, משום שהיא עשויה מקמח מלוכלך.<sup>(31)</sup>

מתוך שהוא מפר למתענה, שיכול להפר לה את הנדר לגבי אכילת הככר שיש לה ענוי נפש אם לא תאכלנו —

מפר לשאינו מתענה, מפר את הנדר אף לגבי הככר שאין לה ענוי נפש אם תמנע מלאוכלו. כי היות ונדרה נדר אחד על שתי ככרות, ששתיהן הן דבר מאכל, מפר הוא לשאינו מתענה אגב המתענה. ואפילו אם לא הפר בפירוש לשתי הככרות, חלה ההפרה על שתי הככרות יחד.

ורב אסי אמר רבי יוחנן: מפר למתענה, ואין מפר לשאין מתענה.

ואפילו אם הפר מפורש לשתי הככרות יחד, אין מועיל הפרתו לשאינה מתענה בו.<sup>(32)</sup>

ואיכא דאמרי —

31. כן הוא לפי פירוש הר"ן, אולם ברא"ש ובמפרש כתבו שמדובר באופן שאין לה פת אחר לאכול היום, והיא מתענה אם לא תאכל אחד מהן [ויש לעיין, אם כן, לרבי יוחנן, באסרה כל פירות העולם עליה, כיון שרק מה שצריכה לאכילה הוי ענוי נפש, אינו יכול להתירה בכל פירות שבעולם. וצ"ע].

32. ומבאר הר"ן שטעם המחלוקת הוא: שמואל סובר שאין הפרה לחצאין, וצריך הבעל להפר את כל הנדר, ואם הפר רק חצי מהנדר, גם מה שהפר לא חל. ולכן, כיון שאם לא יפר גם את הפת שאינה מתענית ממנו, לא יוכל להפר אף את הפת שמתענית ממנו, ואם כן, יש לה ענוי נפש, לכך יכול להפר את כל הנדר. ורבי יוחנן סובר שכל הדין שאין הפרה לחצאין, הוא רק

שצריך להפר את מה שיכול להפר, אבל לגבי מה שאינו יכול להפר, אין בזה חסרון של הפרה לחצאין. ולכך אינו מפר אלא לפת שמתענית בו. והרא"ש מבאר שמדובר באופן שההמנעות מאכילת הככר האחד יש לה ענוי גמור, ובהמנעות מאכילת הככר השני יש לה רק קצת ענוי. וכיון שנדר אחד הוא, סובר שמואל שיכול להפר לגבי ב' הככרות.

ובשיטה מקובצת ביאר דנחלקו [לפי הצד דמיעקר עקר] האם בהפרה נאמר הכלל שנדר שהופר מקצתו הופר כולו או לא, וביאור הדבר נראה, דפליגי האם במקום שאין בכוחו להפר יותר ממקצת הנדר, מי אמרינן דהוי כאילו הופר כולו או לא.

33. ולכאורה קשה שהרי מילתא דפשיטא הוא